

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

**Гуманітарний факультет
Кафедра міжнародних відносин та права**

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до самостійної роботи здобувачів вищої освіти
при підготовці до лекційних занять
з дисципліни
«ВНУТРІШНЬОПОЛІТИЧНИЙ РОЗВИТОК
КРАЇН СВІТУ»**

Одеса: ОНПУ , 2020

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Одеський національний політехнічний університет
Гуманітарний факультет
Кафедра міжнародних відносин та права

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до самостійної роботи при підготовці до лекційних занять
з дисципліни
**«ВНУТРІШНЬОПОЛІТИЧНИЙ РОЗВИТОК
КРАЇН СВІТУ»**
для здобувачів вищої освіти спеціальності
291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації
та регіональні студії»

**Розглянуто та затверджено на засіданні
кафедри міжнародних відносин та права
Протокол №1 від 28 серпня 2020 р.**

Одеса: ОНПУ – 2020

Методичні вказівки до самостійної роботи при підготовці до лекційних занять з дисципліни **«Внутрішньополітичний розвиток країн світу»** спеціальності 291«Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» II курсу IV семестру / Укл.: В. О. Бабіна, І. В. Кудлай - Одеса: ОНПУ, 2020. – 8 с.

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	4
СЕМЕСТРОВИЙ МОДУЛЬ 1	5
Змістовий модуль 1. Політичні системи країн світу.....	5
Лекція 1. Політична сфера суспільного життя. Політичні системи країн світу.....	5
Завдання на самостійну роботу 1:.....	5
Лекція 2. Політична влада та політичні режими в країнах світу.....	5
Завдання на самостійну роботу 2.....	5
Лекція 3. Політичні еліти в країнах світу.	6
Завдання на самостійну роботу 3.....	6
Лекція 4. Політичні ідеології в країнах світу.	6
Завдання на самостійну роботу 4.....	6
СЕМЕСТРОВИЙ МОДУЛЬ 2	6
Змістовий модуль II. Політична культура, процеси та відносини в країнах світу.....	6
Лекція 5. Політична культура в країнах світу.	6
Завдання на самостійну роботу 5.....	6
Лекція 6. Політичні процеси в країнах світу.	6
Завдання на самостійну роботу 6.....	7
Лекція 7. Політичні відносини та політична діяльність в країнах світу.....	7
Завдання на самостійну роботу 7.....	7
Лекція 8 Політичні комунікації в країнах світу.	7
Завдання на самостійну роботу 8.....	7
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	7

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Дисципліна «**Внутрішньополітичний розвиток країн світу**» є складовою частиною вивчення циклу дисциплін загальної підготовки вибіркової частини навчального плану і посідає важливе місце серед дисциплін, що викладаються у вищих навчальних закладах, які готують спеціалістів з міжнародних відносин.

Внутрішньополітичні процеси у країнах світу охоплюють політичну, економічну, соціальну сфери суспільного життя, а успішне проведення реформ у внутрішній політиці, ефективне функціонування інститутів громадянського суспільства гарантує країнам світу політичну стабільність, визначає їх міжнародний авторитет.

Мета дисципліни: глибоке усвідомлення здобувачами вищої освіти особливостей розвитку політичних систем у державах світу, їх політичних інститутів, сутності політичних процесів, що відбуваються в країнах світу.

Завдання навчальної дисципліни:

- визначити особливості політичних систем країн світу;
- проаналізувати особливості політичних режимів у сучасному світі;
- виявити специфіку органів законодавчої та виконавчої влади, політичних процесів в різних країнах світу;
- визначити сутність політичних ідеологій та політичної культури в різних країнах світу.

В результаті вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти повинні знати:

- основні положення всіх тем, передбачених навчально-тематичним планом;
- політичні системи, їх типи і поширення у світі;
- політичну владу та політичні режими в країнах світу;
- політичні еліти і політичне лідерство в країнах світу;
- основні форми держав, форми правління, органи законодавчої та виконавчої влади в країнах світу, форми державного устрою в сучасному світі;
- політичні партії, партійні системи, виборчі системи в країнах світу; громадські організації, громадянське суспільство в країнах світу;
- політичні ідеології та їх поширення в сучасному світі;
- політична культура, її види та поширення у світі;
- політичні процеси в країнах світу;
- політичні відносини, діяльність та комунікації в країнах світу.

Для вивчення дисципліни «Внутрішньополітичний розвиток країн світу» здобувачами вищої освіти передбачено такі форми занять - лекційні, практичні заняття і самостійна робота.

Необхідним елементом успішного засвоєння навчального матеріалу дисципліни «Внутрішньополітичний розвиток країн світу» є комплекс самостійних робіт здобувача вищої освіти з метою більш глибокого оволодіння матеріалом у вільний від обов'язкових занять час.

Методичні вказівки містять перелік завдань, які здобувач має виконати, самостійно опрацювавши фахову вітчизняну та іноземну літературу, нормативно-правові акти міжнародного характеру тощо. Перелік завдань для самоперевірки знань здобувачем в

зазначених методичних вказівок згруповано за відповідними змістовними модулями, вони є орієнтиром при проведенні контрольного опитування під час лекційного заняття.

З усіма питаннями, які виникають у здобувача під час вивчення дисципліни, в тому числі при самостійній роботі та підготовці до занять, він може звернутися до викладача (лектора та/або викладача з практичних занять) відповідно до графіку його консультацій щотижня, а також безпосередньо на лекційних заняттях.

СЕМЕСТРОВИЙ МОДУЛЬ 1

Змістовий модуль 1. Політичні системи країн світу.

Лекція 1. Політична сфера суспільного життя. Політичні системи країн світу.

1. Поняття про політичну систему. Виникнення і розвиток теорії політичних систем.
2. Структура політичної системи. Компоненти політичної системи.
3. Тенденції розвитку й функціонування політичних систем у країнах світу.
4. Типології політичних систем: основні підходи. Основні типи політичних систем у країнах світу.

Основні поняття: політична система, теорія політичних систем, функціонування політичних систем, типологія політичних систем.

Завдання на самостійну роботу:

1. Політична система.
2. Структура політичної системи.
3. Компоненти політичної системи.
4. Основні типи політичних систем у країнах світу.

Лекція 2. Політична влада та політичні режими в країнах світу.

1. Влада як системоутворюючий чинник політичної системи. Основні концепції політичної влади.
2. Природа політичної влади. Основні джерела політичної влади. Суб'єкти влади. Об'єкти влади. Основні функції політичної влади.
3. Політичний режим як спосіб організації та функціонування влади.
4. Демократизація політичних режимів у країнах світу: провідні тенденції.
5. Політична влада та політичний режим в Україні.

Основні поняття: влада, системоутворюючий чинник, політична система, політична влада, політичний режим, демократизація.

Завдання на самостійну роботу 2

1. Що таке влада?
2. Основні концепції політичної влади.
3. Основні джерела політичної влади.
4. Суб'єкти, об'єкти та функції влади.
5. Політична влада в Україні.
6. Політичний режим.
7. Політична влада та політичний режим в Україні.

Лекція 3. Політичні еліти в країнах світу.

1. Керівні групи суспільства, їх типи. Функції керівних груп.
2. Поняття про політичну еліту. Виникнення, трансформація та поповнення політичних еліт. Функції політичних еліт у країнах світу.

Основні поняття: керівні групи, суспільство, політична еліта, трансформація.

Завдання на самостійну роботу 3

1. Керівні групи суспільства.
2. Типи та функції керівних груп.
3. Політична еліта.
4. Функції політичних еліт.

Лекція 4. Політичні ідеології в країнах світу.

1. Поняття про політичну ідеологію. Основні функції політичної ідеології.
2. Політичні ідеології в сучасному світі. Типології сучасних політичних ідеологій.
3. Поширення політичних ідеологій в Україні.

Основні поняття: політична ідеологія, типологія.

Завдання на самостійну роботу 4

1. Політична ідеологія. Її функції.
2. Політичні ідеології – сучасність.
3. Поширення політичних ідеологій в Україні.
4. Типи сучасних політичних ідеологій.

СЕМЕСТРОВИЙ МОДУЛЬ 2

Змістовий модуль II. Політична культура, процеси та відносини в країнах світу.

Лекція 5. Політична культура в країнах світу.

1. Політична культура як складова політичної системи.
2. Основні типології політичної культури. Функції політичної культури. Політичні культури і субкультури в країнах світу.
3. Демократична політична культура, її ознаки.
4. Політична соціалізація. Процес політичної соціалізації. Моделі та типи політичної соціалізації в країнах світу.
5. Особливості формування і розвитку політичної культури в Україні.

Основні поняття: політична культура, . політична система, політична соціалізація.

Завдання на самостійну роботу 5

1. Політична культура.
2. Основні типології.
3. Функції політичної культури.
4. Демократична політична культура. Її ознаки.
5. Політична соціалізація. Її моделі та типи в країнах світу.
6. Які особливості формування і розвитку політичної культури в Україні?

Лекція 6. Політичні процеси в країнах світу.

1. Поняття про політичний процес. Структура політичного процесу.
2. Типізація політичних процесів у країнах світу.
3. Поняття про політичні зміни.
4. Системні та несистемні кризи, їх типи.

Основні поняття: політичний процес, політичні зміни, системні кризи, несистемні кризи.

Завдання на самостійну роботу 6

1. Політичний процес, його структура.
2. Типізація політичних процесів у країнах світу.
3. Політичні зміни.
4. Системні та несистемні зміни.

Лекція 7. Політичні відносини та політична діяльність в країнах світу.

1. Поняття про політичні відносини. Політичні відносини в країнах світу.
2. Поняття про політичну діяльність. Види політичної діяльності в країнах світу.
3. Особливості політичної діяльності в Україні.

Основні поняття: політичні відносини, політична діяльність, країни світу.

Завдання на самостійну роботу 7

1. Політичні відносини.
2. Відмінності політичних відносин в країнах світу.
3. Політична діяльність, її види.
4. Особливості політичної діяльності в Україні.

Лекція 8 Політичні комунікації в країнах світу.

1. Поняття про політичну комунікацію. Основні засоби політичної комунікації.
2. Основні принципи політичної комунікації. Провідні функції політичної комунікації.
3. Види засобів масової комунікації. Інформаційні конфлікти в країнах світу.
4. Політичне маніпулювання. Основні засоби політичного маніпулювання в країнах світу.
5. Політичні відносини та політична діяльність в Україні.

Основні поняття: політична комунікація, засоби масової комунікації, політичне маніпулювання, політичні відносини, політична діяльність.

Завдання на самостійну роботу 8

1. Політична комунікація, її основні засоби та принципи.
2. Провідні функції політичної комунікації.
3. Види засобів масової комунікації.
4. Інформаційні конфлікти в країнах світу.
5. Політичне маніпулювання.
6. Основні засоби політичного маніпулювання в країнах світу.
7. Політичні відносини та політична діяльність в Україні.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Бебик В. М. Базові засади політології: історія, теорія, методологія, практика. Київ: МАУП, 2001. 384 с.
2. Бебик В. М. Політологія для політика і громадянина. Київ: МАУП, 2004. 424 с.
3. Головатий М. Ф. Соціологія політики: навч. посіб. Київ: МАУП, 2003. 504 с.
4. Гольцов А. Г. Політична географія: навч. посіб. Київ: МАУП, 2007. 256 с.

5. Конституційне право зарубіжних країн: навч. посіб. / В. О. Ріяка, В. С. Семенов, М. В. Цвік та ін. Київ: Юрінком Інтер, 2004. 544 с.
6. Конституційне (державне) право зарубіжних країн: навч. посіб. / В. М. Бесчастний, О. В. Філонов, В. М. Субботін, С. М. Пашков. Київ: Знання, 2007. 467 с.
7. Лісничий В. В. Політичні та адміністративні системи зарубіжних країн. Харків: Торнадо, 2001. 352 с.
8. Політологія: підручник/за ред. О. В. Бабкіної, В. П. Горбатенка. Київ: Академія, 2006. 568 с.
9. Трохимчук С.В., Федунь О.В. Політична географія світу: навч. посіб. Київ: Знання, 2007. 422 с.
10. Троян С.С. Порівняльні політичні системи сучасності: навч. посіб. Київ: НМЦВО, 2003. 266 с.

Додаткова література

11. Антонюк О. В. Основи етнополітики: навч. посіб. Київ: МАУП, 2005. 432 с.
12. Безуглий В. В. Економічна і соціальна географія зарубіжних країн: навч. посіб. Київ: Академія, 2005. 704 с.
13. Блій де Г., Муллер П., Шаблій О. Географія: світи, регіони, концепти: пер. з англ. Київ: Либідь, 2004. 740 с.
14. Бостан С. К., Тимченко С. М. Державне право зарубіжних країн: навч. посіб. Київ: ЦНЛ, 2005. 504 с.
15. Волинка К. Г. Теорія держави і права: навч. посіб. Київ: МАУП, 2003. 240 с.
16. Головатий М. Ф. Політична психологія: навч. посіб. Київ: МАУП, 2001. 136 с.
17. Дахно І. І. Історія країн світу: довідник. Київ: Центр навчальної літератури, 2007. 816 с.
18. Дорошко М. С. Країнознавство. Країни СНД: навч. посіб. Київ: МАУП, 2007. 286 с.
19. Етнополітична карта світу ХХІ ст.: Методичний та предметний коментарі / П. Жук, Н. Мазур, Р. Соломонюк, Р. Турчак. Тернопіль: Мандрівець, 2000. 240 с.
20. Ігнат'єв П. М. Країнознавство. Країни Азії: навч. посіб. Чернівці: Книги-ХХІ, 2006. 424 с.
21. Малий етно-політологічний словник / О. В. Антонюк, В. І. Волобуєв, М. Ф. Головатий та ін. Київ: МАУП, 2005. 288 с.
22. Парламенти світу / Н. Демчук, Л. Кудіна (ред.-упоряд.). Київ: Молодіжна Альтернатива, 2004. 64 с.
23. Парламентський вимір європ. інтеграції: збірка матеріалів. Київ: Нора-прінт, 2005. 104 с.
24. Перепелиця Г. М. Конфлікти в посткомуністичній Європі. Київ: НІСД, 2003. 432 с.
25. Політична система і громадянське суспільство: європейські і українські реалії / за ред. А. І. Кудряченка. Київ: НІСД, 2007. 396 с.
26. Політична система України: особливості становлення, тенденції розвитку: навч. посіб. / І. Ф. Курас, Ф. М. Рудич, Р. В. Балабанов та ін. Київ: Парлам. вид-во, 2002. 328 с.
27. Політологія. Загальний курс: навч. посібн. / за ред. В. О. Храмова. Київ: ІПК ДСЗУ, 2007. 482 с.
28. Проблеми та перспективи української реформації / за заг. ред. М. Ф. Головатого, Г. В. Щокіна. Київ: МАУП, 2001. 248 с.
29. Регіональна політика в країнах Європи. Уроки для України / за ред. С. Максименка. Київ: Логос, 2000. 72 с.
30. Ткач О. І. Модернізація політичних систем країн Латинської Америки (політологічний аналіз). Київ: Ніка-Центр, 2006. 312 с.
31. Шляхтун П. П. Парламентаризм: словник-довідник. Київ: Парлам. вид-во, 2003. 151 с.
32. Шляхтун П. П. Політологія (теорія та історія політичної науки): підручник. Київ: Либідь, 2002. 576 с.

Бібліотеки України

1. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. – URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Національна парламентська бібліотека України. – URL: <http://www.nplu.kiev.ua/>
3. Одеська національна наукова бібліотека - URL: <http://www.odnb.odessa.ua/>